

Література

1. Євтушеський В.А. Корпоративне управління: підруч. / В.А. Євтушеський. - К.:Знання, 2006. – 406с.
2. Корпоративні права та їх застосування в господарській діяльності [Електронний ресурс] / Б. Купчак, Л. Гачак-Величко // Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. - 2010.- Вип. 5. - С. 145-155. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzlibp_2010_5_37
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144.
4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356.
5. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 49. – Ст. 682.
6. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 № 514-VI // Відомості Верховної Ради України - 2008 - N 50-51 - Ст.384
7. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України – 1992- N 48- Ст.650
8. Peter Drucker *The Effective Executive. The Personal MBA* [Electronic resource]. – Access mode: <https://personalmba.com/review/effective-executive>

Лобань Ольга Александровна. Информационная составляющая корпоративных прав. Рассматриваются особенности информационной составляющей корпоративных прав, что является существенным инструментом управления, реализации и защиты корпоративных прав.

Ключевые слова: корпоративные права, защита корпоративных прав, информационная составляющая, эффективность управления.

Loban Olga. Information component of corporate rights. The features of the information component of corporate rights, which is an essential management tool, realization and protection of corporate rights.

Keywords: Corporate rights, protection of corporate rights, component of information, management efficiency.

УДК 654.01

Бурбело Н.О.

здобувач, ст. викладач,

Державний університет телекомунікацій

ДІАГНОСТИКА РИНКУ ТК ПОСЛУГ В УКРАЇНІ В УМОВАХ КРИЗИ

В статті викладені результати досліджень стану телекомунікаційного ринку України та основні тенденції. Проаналізовано оцінки експертів, виділені основні проблеми і перспективи розвитку ринку телекомунікацій.

Ключові слова: ринок телекомунікаційних послуг, результати діяльності сфери ТК, приріст за основними показниками діяльності.

Постановка проблеми та аналіз основних публікацій. Розвиток підприємства визначається ефективністю його управління сьогодні, правильно визначеною стратегією діяльності і орієнтацією на ринкове середовище. Але загальні тенденції розвитку світового

ринку є недосяжні для України сьогодні і керівники підприємств в своїх рішеннях орієнтуються не на них, а на національні особливості економічного середовища. Проблеми державного управління, загострені складною політичною ситуацією, потребують посиленої уваги і серйозних заходів по їх вирішенню. Зміна уряду веде до зміни основних стратегічних напрямів розвитку країни і ми переживали це вже не одноразово, але необхідно розуміти, що стабілізаційні процеси в економіці починаються з інвестицій у виробництво, з розвитком перспективних (розуміємо - доходних) галузей. Галузь телекомунікацій як за рівнем інвестицій, так і доходністю відзначається останніми роками як лідер світової економіки і набуває ролі не відокремленої галузі, а забезпечуючого фактору розвитку всієї економічної системи.

Дана проблема потребує глибокого аналізу і розробки національної програми розвитку галузі Інформаційно-комунікаційних технологій.

В процесі дослідження використані статистичні дані Держкомстату України, звіти Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації (НКРЗІ), дані Всесвітнього економічного форуму (WEF).

Мета дослідження. Аналіз стану галузі телекомунікацій в Україні, виявлення основних тенденцій, проблем і перспектив розвитку.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні сфера зв'язку та інформатизації України це [3]:

86 377 суб'єктів господарювання різних форм власності, що здійснюють діяльність у сфері зв'язку та інформатизації;

298 000 зайнятих у сфері зв'язку та інформатизації; 13 % – відсоток працівників підприємств сфери ІКТ від середньої кількості працівників сфери послуг; 9 523 суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність у сфері ІТ;

4 255 операторів та провайдерів, що внесені до Реєстру операторів, провайдерів телекомунікацій;

148 ВНЗ, що здійснюють підготовку фахівців для сфери ІКТ; 46 967 осіб, що складають загальний ліцензований обсяг студентів для ІТ-сфери;

67,5 млрд грн – обсяг доходів від надання послуг сфери зв'язку та інформатизації за 2013 рік, що складає 21,5 % загальноукраїнського обсягу реалізованих послуг; 52,4 млрд грн – обсяг доходів від реалізації послуг зв'язку за 2014 рік (без Автономної Республіки Крим), що на 2,0 % більше за суму доходів, отриманих у 2013 році;

1,49 % – частка сфери ІТ у ВВП (1,22 % – 2015рік);

57,1 % – відсоток регулярних користувачів мережі Інтернет;

39,3 % – відсоток домогосподарств, що мають ШСД до Інтернету;

29,8 % – відсоток домогосподарств, що мають доступ до послуг кабельного телебачення;

142,9 % – рівень проникнення (за даними операторів) мобільного зв'язку – майже повне покриття території країни, відсоток від загальної чисельності населення України.

У структурі загальноукраїнського обсягу послуг послуги сфери інформації та телекомунікацій у січні – березні 2016 року становили 20,1%, тобто майже 24,1 млрд. грн. Із загального обсягу наданих послуг у сфері інформації та телекомунікацій майже 33,7% (8,1 млрд. грн.) – це послуги, надані населенню (табл. 1).

Найбільшу питому вагу у структурі інформаційних та телекомунікаційних послуг склали послуги надані у сфері телекомунікацій – 55,7% (13,4 млрд. грн.), які порівняно з I кварталом 2015 року зросли на понад 0,8 млрд. грн. Майже 55,8% (7,5 млрд. грн.) від загальної суми отриманих доходів від надання телекомунікаційних послуг були отримані від надання цих послуг населенню [5].

Таблиця 1

**Результати діяльності підприємств від надання послуг у сферах
інформації та телекомунікацій**

	Обсяг реалізованих послуг (у ринкових цінах), млн. грн.				"Δ", млн. грн.
	за січень-березень 2015 року	у т.ч. населення за січень- березень 2015 року	за січень- березень 2016 року	у т.ч. населення за січень- березень 2016 року	
Усього діяльність у сфері послуг	96007,2	25964,9	119817,1	27836,4	23809,9
з неї:					
Інформація та телекомунікації	20233,9	8718,3	24098,3	8110,1	3864,4
Телекомунікації (електрозв'язок)	12578,0	7898,2	13412,9	7484,6	834,9
з них:					
Діяльність у сфері провідного електрозв'язку	3337,4	1684,7	3640,7	1897,8	303,31
Діяльність у сфері безпроводного електрозв'язку	9170,8	6195,1	9523,5	5560,0	352,73
Діяльність у сфері супутникового електрозв'язку	18,9	4,0	22,3	0,1	3,39
Інша діяльність у сфері електрозв'язку	50,9	14,4	226,4	26,7	175,46
Комп'ютерне програмування та надання інших інформаційних послуг	5632,4	400,0	7601,3	102,3	1968,9

Дані наведені без урахування обсягів послуг, реалізованих на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя

Доходи юридичних осіб та їхніх відокремлених підрозділів, які здійснювали діяльність у сфері телекомунікацій і поштового зв'язку, від надання послуг зв'язку за I квартал 2016 року зросли порівняно з I кварталом 2015 року майже на 0,9 млрд. грн. і становили понад 14,6 млрд. грн., із них майже 8 млрд. грн. – доходи, отримані від населення. Як і раніше найбільш вагомими на ринку послуг зв'язку залишаються послуги рухомого (мобільного) зв'язку – 57,8%, Інтернет-послуг – 12,9%, а також фіксованого телефонного зв'язку – 11,6%.

Приріст доходів від надання послуг зв'язку порівняно з 2016 роком відбувся у більшості видів діяльності. Найбільше приростили доходи від надання послуг, мобільного зв'язку – на 247,5 млн. грн. та з Інтернет-послуг – на 187,3 млн. грн. Натомість доходи, отримані від надання послуг фіксованого телефонного зв'язку, зменшилися на 334,4 млн. грн. [5].

Не дивлячись на значні втрати в номінальних показниках кількості абонентів, дохід від послуг фіксованого телефонного зв'язку залишається приблизно незмінним. Це пов'язано частково з підвищенням тарифів на користування даними послугами, що спровокувало відтік частини абонентської бази, зберігши при цьому рівень доходів.

Ринок послуг мобільного зв'язку знаходиться на стадії свого насичення за показником кількості абонентів, хоча за рівнем розвитку мобільних технологій та запровадженням новітніх послуг й досі знаходиться на початковому етапі розвитку. В той самий час ці дані свідчать про те, що більшість населення користується послугами не одного оператора мобільного зв'язку. Враховуючи, що вартість розгортання та обслуговування телекомунікаційних мереж мобільного телефонного зв'язку менша у порівнянні з фіксованим зв'язком, послуги мобільного зв'язку для споживачів стали більш доступними. Сьогодні кількість мобільних телефонних терміналів в Україні перевищує кількість стаціонарних телефонів у 2,5 рази, при цьому стрімкими темпами зростає кількість телефонів, які працюють під управлінням операційних систем (смартфонів). Починаючи з 2010 року, кількість абонентів мобільного зв'язку постійно зростала у середньому на 5% [5].

Стрімке зростання попиту на смартфони створило умови для зростання попиту населення на послуги з використанням високошвидкісних ширококутових технологій

радіодоступу таких, як CDMA UMTS, та, як наслідок, до значного збільшення обсягів мобільного Інтернет-трафіку (таблиця 2) [5]. Протягом 2014-2015 років суттєво зросли телекомунікаційні ресурси мереж, які використовують технології CDMAEV-DO. Зацікавленість у розвитку зазначеної технології з боку суб'єктів ринку є ознакою подальшого прискореного розвитку цієї технології на ринку телекомунікацій України.

Таблиця 2

Суб'єкти господарювання, які мають діючі ліцензії для надання послуг мобільного стільникового зв'язку на 31.12.2015 року

№	Радіотехнологія (вид зв'язку)	Суб'єкти господарювання
1	Стільниковий радіозв'язок CDMA-800	ТОВ «Інтернаціональні телекомунікації» ПрАТ «Телесистеми України» ТОВ «АСТЕЛІТ» ПрАТ «Сі-Ес-Ті Інвест»
2	Стільниковий радіозв'язок GSM - 1800	ПрАТ «Київстар» ТОВ «АСТЕЛІТ» ПрАТ «МТС Україна»
3	Стільниковий радіозв'язок GSM - 900	ПрАТ «Київстар» ПрАТ «МТС Україна» ТОВ «АСТЕЛІТ»
4	Стільниковий радіозв'язок E-GSM	ПрАТ «Київстар»
5	Стільниковий радіозв'язок CDMA-450	ПрАТ «МТС Україна»
6	Стільниковий радіозв'язок IMT- 2000 (UMTS)	ТОВ «ТриМоб» ПАТ «Укртелеком»

За допомогою технології стільникового зв'язку третього покоління (3G) UMTS у всіх обласних центрах України стало можливим отримання абонентами послуг передачі даних та доступу до Інтернету на швидкості до 7,2 Мбіт/с.

Саме за рахунок зростання доходів від надання послуг доступу до мережі Інтернет на 12,6 %, із яких від надання послуг широкосмугового доступу до мережі Інтернет – на 6,6 % – експерти пояснюють зростання обсягу отриманих доходів від надання послуг комп'ютерного зв'язку [5].

Мобільні мережі, запуск яких швидший і менш витратний, забезпечують зростання кількості абонентів мобільного ШСД. Наочним прикладом може слугувати досвід операторів «МТС Україна», «Інтернаціональні телекомунікації», People-net (за допомогою технології CDMA-EVDO RevA(B) та «ТриМоб» (за технологією UMTS).

За експертними оцінками, кількість абонентів ШСД в Україні перебільшила 7,5 млн абонентів, при цьому, починаючи з січня 2012 року, темпи зростання абонентської бази послідовно зменшуються (рис. 1) [7]. Проривом в сфері телекомунікацій в Україні відзначилось впровадження технології 3G. В березні 2015 року вітчизняні гравці ринку ТК отримали ліцензії та можливість почати впроваджувати в життя зв'язок третього покоління – набір послуг, який включає до себе як високошвидкісний мобільний доступ до послуг мережі Інтернет, так і технологію радіозв'язку. Мережі третього покоління 3G працюють на частотах дециметрового діапазону (близько 2 ГГц), швидкість передачі даних становить понад 2 Мбіт/с. Такі мережі надають можливість організувати відеозв'язок, дивитись на мобільному телефоні фільми й телепрограми та ін. 23 лютого 2015 р., троє найбільших операторів мобільного зв'язку в Україні (Київстар, МТС Україна та life) отримали ліцензії на 3G. За умовами тендеру оператори зобов'язуються протягом 18 місяців після проведення конкурсу запустити мережу третього покоління на території всіх обласних центрів України, а протягом 6 років – на території всіх районних центрів і всіх населених пунктів з населенням понад 10 тисяч осіб [9].

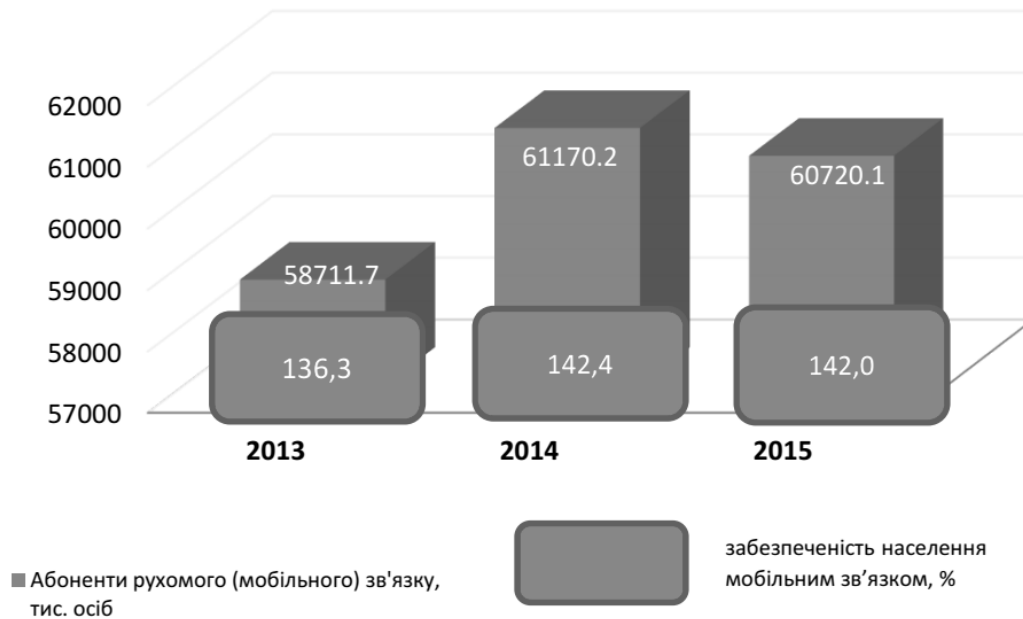

Рис. 1. Динаміка зростання кількості абонентів ШСД та забезпеченість населення послугами ШСД у розрахунку на 100 жителів за 2012-2015 рр., тис. осіб (без урахування даних по Автономній Республіці Крим та м. Севастополь)

Діяльність сфери телекомунікацій та перспективи її розвитку багато в чому залежать від політико-правової бази та загальної економічної ситуації країни. Застій та стримуючі чинники в галузі потребують рішучих та докорінних змін, перш за все, в створенні відповідних умов на законодавчому рівні. Потрібно протистояти лобіюванню інтересів неприбуткових підприємств, що тим самим створює бар'єри для розкриття потужного потенціалу передових компаній. Необхідно надати пріоритет стратегічному плануванню над отриманням миттєвих вигод.

Загалом, за прогнозами експертів, до 2020 в Україні буде максимально широке покриття 3G, а у великих містах – 4G. Через 5 років, скоріше за все, оператори віддадуть обслуговування мереж на аутсорс, сфокусувавшись на користувачах. Впровадження швидкісного інтернету допоможе у розвитку багатьох галузей. Поряд з торгівлею і логістикою, належне місце займуть освіта і медицина. Покупки товарів через інтернет, оплата комунальних послуг та інших побутових речей стане набагато легшим та доступнішим для всіх без винятку. Старт 3G уже відкрив безліч нових дверей, та зробив перший вирішальний крок на зустріч розвитку і новим перспективам успішного життя для українців [6, 9].

Світове суспільство переходить до стану глобального інформаційного. Новий етап у розвитку українських телекомунікацій – це етап перетворення українського суспільства на основі конвергентного об'єднання інформатизації і телекомунікації в електронно-інформаційне суспільство на основі нових законів і інших регламентних документів. В Україні зв'язок є одним з найбільш стійких секторів економіки. Його стійка якісна робота є найважливішою умовою діяльності держави і суспільства. Єдина національна система зв'язку України спільно з засобами обчислювальної техніки та інформаційних технологій складає технічну основу інфраструктури інформатизації українського суспільства. ЄНСЗУ є технологічною основою майбутнього «електронного» суспільства України, зв'язана з мережами електрозв'язку інших країн і повинна зайняти важливе місце у світовому інформаційному просторі у Глобальній і Європейській інфраструктурах, що розвиваються (ГП, ЄП).

Телекомунікації в Україні — є найсучаснішим, різноманітним і швидко зростаючим сектором економіки України. Для об'єктивної оцінки стану розвитку інфокомунікацій (ІКТ) в Україні використовують методи, що застосовують міжнародні організації (ITU, WEF) і методики їх оцінок. Це індекси NRI та IDI.

Питома вага показників галузі телекомунікацій в індексі IDI (ICT Development Index) становить біля 70%. Він введений ІТУ, охоплює 11 показників і дозволяє оцінити прогрес ІКТ. Оцінка розвитку різних країн світу за індексом NRI (Networked Readiness Index) ведеться з 2002 року. Індекс мережевої готовності NRI визначається на основі трьох субіндексів: середовище ІКТ, ступінь використання ІКТ та навички (можливості використання ІКТ). У першому звіті WEF (Всесвітній економічний форум), в якому була застосована методика NRI, за 2002-2003 роки було зібрано і проаналізовано показники розвитку ІКТ-сфери 82-х країн світу (2015 р. – 144 країни). Показники NRI для України наведені в таблиці 3 [6].

Таблиця 3

Показники NRI за 2002-2015 р.р.

	2002-2003	2006-2007	2008-2009	2011-2012	2013	2014	2015
Місце України	70/82	75/122	62/134	75/142	73/144	81/148	71/144
NRI України	2,98	3,46	3,88	3,85	3,87	3,87	4,0
Країна переможець	Фінляндія	Данія	Данія	Швеція	Фінляндія	Фінляндія	Сингапур
NRI переможця	5,92	5,71	5,85	5,94	5,98	6,04	6,09

За іншим показником - «Ціновий кошик ІКТ», до якого входять послуги фіксованої і мобільної телефонії, передавання коротких повідомлень (SMS) та швидкісного доступу до Інтернету, Україна не так давно, а саме у 2011 році, займала 76-е місце серед 150 країн світу. Для порівняння приведемо найближчого (на перший погляд) за рівнем розвитку сусіда – Російську Федерацію, яка в той же час посіла 38 місце. Цей результат, безумовно, не сприяє зменшенню «цифрового розриву» України з розвинутими країнами світу, а також ліквідації «цифрового розриву» всередині країни між окремими верствами населення і бізнесу. Внаслідок цього, конкурентоспроможність України у світовій економіці може погіршуватись [2].

Розвиток телекомунікацій в незалежній Україні можна охарактеризувати, в цілому, як лібералізовано-ринковий. Як результат – за більшістю показників розвитку (не лише в сфері телекомунікацій) Україна, на жаль, посідає останні місця – на рівні країн третього світу. Щоб змінити це становище, необхідно розробити цілий ряд урядових програм розвитку галузей і секторів економіки, сформувати обґрунтовану стратегію розвитку національної економіки. Сфера телекомунікацій потребує ґрунтовних урядових заходів. Якщо останні рекомендації парламентських слухань на тему «Реформи галузі інформаційно-комунікаційних технологій та розвиток інформаційного простору України» знайдуть своє відображення не тільки в постанові Верховної Ради [1], а й в реальних планових документах з відповідним фінансуванням, тоді можна буде розраховувати і на практичний результат інвестування і доходності галузі.

Думка іноземних інвесторів про Україну зводиться до того, що наша країна перспективна для бізнесу, але її розвитку заважає технічна відсталість. Одним з підтверджень цьому є той факт, що українська влада і, зокрема, НКРЗІ довгий час протекціювали та лобіювали інтереси ПАТ «Укртелеком», донедавна єдиного власника ліцензії на 3G. Адаже відкладення впродовж семи років проведення конкурсу з видачі ліцензій на використання радіочастот під зв'язок 3G в стандарті UMTS прямим чином стримувало розвиток сфери зв'язку в країні. Проте потужним зовнішнім фактором впливу на розвиток телекомунікацій України є використання зарубіжного досвіду масового впровадження новітніх засобів телекомунікацій, та пов'язане з цим зменшення витрат на

будівництво і розвиток телекомунікаційних мереж України. Оператори телекомунікацій України, відстаючи на 4-5 років відносно операторів розвинутих країн, впроваджують на мережах засоби, що вже пройшли масову комерційну апробацію в розвинутих країнах.

Основними проблемами розвитку ринку телекомунікацій є:

- повільне впровадження на мережах рухомого (мобільного) зв'язку радіотехнологій третього та четвертого поколінь (3G, 4G) для забезпечення держави та її громадян усіма перевагами сучасних телекомунікаційних мереж та послуг;
- нерівномірність забезпечення споживачів (особливо у сільській, гірській місцевості і депресивних регіонах) телекомунікаційними послугами, у тому числі загальнодоступними та послугами широкосмугового доступу до Інтернету;
- необхідність модернізації телекомунікаційних мереж фіксованого місцевого зв'язку (наявність значної кількості аналогових комутаційних станцій), впровадження процедури встановлення внутрішньозонових з'єднань із використанням семизначних зонних абонентських номерів;
- затримка із впровадженням на мережах фіксованого та рухомого (мобільного) зв'язку послуги із перенесення абонентських номерів та неможливість забезпечити реалізацію права абонентів на вільний вибір постачальників послуг у повному обсязі;
- невідповідність існуючих нормативно-правових та нормативно-технічних документів галузі сучасному стану та перспективам розвитку телекомунікаційної мережі загального користування (ТМЗК) інформаційно-телекомунікаційних технологій та потребам ринку ТК України;
- втрата значного сегменту ринку телекомунікацій України внаслідок тимчасової окупації Російською Федерацією території АР Крим та м. Севастополь, зменшення доходів українських операторів від надання телекомунікаційних послуг та надходжень до державного бюджету;
- погіршення сталості функціонування ТК мереж на тимчасово окупованих територіях та на території проведення антитерористичної операції, виникнення організаційних та технологічних проблем взаємодії таких мереж з іншими телекомунікаційними мережами на території України;
- необхідність збереження цілісності міжнародної структури нумерації, яка визначена рекомендаціями Міжнародного союзу електрозв'язку, Національним планом нумерації України та встановленого порядку маршрутизації трафіку голосової телефонії на ТМЗК України у зв'язку із порушенням Російською Федерацією вимог міжнародного законодавства у сфері ТК;
- порушення майнових прав суб'єктів ринку телекомунікацій України на тимчасово окупованій території, втручання у роботу телекомунікаційних мереж загального користування, збройне захоплення об'єктів і ліній зв'язку та перешкоджання здійсненню підприємницької діяльності.

Висновки. Сфера зв'язку та інформатизації є одним із пріоритетних і важливих напрямків економіки України. Вона створює інноваційну складову в соціально-економічному розвитку держави, демонструючи упродовж десятиліть стійку динаміку росту. Сталий розвиток інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури є найважливішою передумовою для підвищення конкурентоспроможності економіки та інтеграції України у глобальне інформаційне суспільство, дозволяє розширити можливості людини отримувати доступ до національних та світових інформаційних ресурсів, поліпшити умови та якість життя.

Успішне господарювання як на мікро-, так і на макрорівні неможливе без постійного удосконалення технології виробництва, окремих бізнес-процесів, методів управління тощо. Це можливо лише завдяки розробці та впровадженню новацій у відповідні сфери.

Література

1. Постанова Верховної Ради України Про Рекомендації паламентських слухань на тему: "Реформи галузі інформаційно-комунікаційних технологій та розвиток інформаційного простору України": [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1073-19>
2. Гребенніков В.О Аналіз розвитку телекомунікацій незалежної України. "Зв'язок" №2 2016. – С 22-32.
3. Звіти Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>, http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2015/tz/az/az_u/az2015_u.htm.
4. Звіт про роботу Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації за 2014 рік. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.nkrzi.gov.ua/images/upload/142/5369/r165_dod_2015-03-24.pdf,
5. Звіт про роботу Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації за 2015 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dstszi.gov.ua/dstszi/control/uk/publish/article?artid=253316>
6. Global Information Technology Report 2015. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://reports.weforum.org/global-information-technology-report-2016/>.
7. Динаміка розвитку мобільного зв'язку. [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://today.mts.com.ua/posts/10-golovnix-tendencij-it-i-telekomu-u-2015-roci>.
8. Структура ринку інформаційних і телекомунікаційних послуг [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.dstszi.gov.ua/dstszi/control/uk/publish/article?art_id=215329&cat_id=119123&mustWords=&searchPublishing=1.
9. Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://itexpert.org.ua/rubrikator/item/41442-evropejskaya-biznes-assotsiatsiya-poprosila-vlast-zashchitit-it-v-ukraine.html>.
10. Електронний ресурс. - Режим доступу: <http://regionews.sumy.ua/?q=node/60558>.

Бурбело Наталія Алексеевна. Диагностика рынка ТК услуг в Украине в условиях кризиса. В статье изложены результаты исследований состояния телекоммуникационного рынка Украины и основные тенденции. Проанализированы оценки экспертов, выделены основные проблемы и перспективы развития рынка телекоммуникаций.

Ключевые слова: рынок телекоммуникационных услуг, результаты деятельности сферы ТК, прирост по основным показателям деятельности.

Burbelo Natalia. Diagnosis of the telecommunications market of Ukraine in conditions of crisis. The results of the investigations of the state of the telecommunications market of Ukraine and the main trends are presented in this article. The evaluation of experts is analyzed and the main problems and prospects of the development of the telecommunications market are determined.

Keywords: telecommunications market, the results of telecommunication areas performance, increase of the main performance indicators.